Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 12 februari 2015 *

”Begäran om förhandsavgörande — Konsumentskydd — Direktiv 93/13/EEG — Artikel 7 — Avtal om fastighetskredit — Skiljedomsklausul — Oskälig — Konsumentens talan — Nationell processrättslig bestämmelse — Den domstol vid vilken talan om ogiltigförklaring av ett standardavtal har väckts saknar behörighet att pröva ett yrkande om fastställelse av att avtalsvillkor i samma avtal är oskäliga”

I mål C-567/13,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Fővárosi Törvényszék (Ungern) genom beslut av den 2 oktober 2013, som inkom till domstolen den 5 november 2013, i målet

Nóra Baczó,

János István Vizsnyiczai

mot

Raiffeisen Bank Zrt,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Ilešič samt domarna A. Ó Caoimh, C. Toader (referent), E. Jarašiūnas och C.G. Fernlund,

generaladvokat: J. Kokott,

justitiesekreterare: handläggaren I. Illéssy,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 19 november 2014,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Ungerns regering, genom M. M. Tátrai och M.Z. Fehér, båda i egenskap av ombud,

— Europeiska kommissionen, genom K. Talabér-Ritz och M. van Beek, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

* Rättegångsspråk: ungerska

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal (EGT L 95, s. 29; svensk specialutgåva, område 15, volym 12, s. 169).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Nóra Baczó och János István Vizsnyiczai, å ena sidan, och Raiffeisen Bank Zrt, å andra sidan, angående en ansökan om ogiltigförklaring av ett avtal om fastighetskredit och av en skiljedomsklausul som återfinns i samma avtal.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

3 I artikel 1.1 i direktiv 93/13 föreskrivs följande:

”Syftet med detta direktiv är att närma medlemsstaternas lagar och andra författningar till varandra i fråga om oskäliga villkor i avtal som sluts mellan en näringsidkare och en konsument.”

4 Artikel 3.1 i samma direktiv har följande lydelse:

”Ett avtalsvillkor som inte har varit föremål för individuell förhandling skall anses vara oskäligt om det i strid med kravet på god sed medför en betydande obalans i parternas rättigheter och skyldigheter enligt avtalet till nackdel för konsumenten.”

5 I artikel 6.1 i nämnda direktiv föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna skall föreskriva att oskäliga villkor som används i avtal som en näringsidkare sluter med en konsument inte är, på sätt som närmare stadgas i deras nationella rätt, bindande för konsumenten och att avtalet skall förbli bindande för parterna på samma grunder, om det kan bestå utan de oskäliga villkoren.”

6 I artikel 7.1 i direktivet föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna skall se till att det i konsumenternas och konkurrenternas intresse finns lämpliga och effektiva medel för att hindra fortsatt användning av oskäliga villkor i avtal som näringsidkare sluter med konsumenter.”

Ungersk rätt

Materiell rätt

7 Enligt 200 § lagen nr IV av år 1959 om införande av civillagen (a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény, nedan kallad civillagen), i dess lydelse vid ingåendet av det avtal som är i fråga i det nationella målet, föreskrivs följande:

”1) Parterna bestämmer avtalets innehåll. Om inte annat föreskrivs i lag, får parterna avtala om att avvika från den avtalsrättsliga lagstiftningen.

2) Ett avtal är ogiltigt om det strider mot lagbestämmelser eller innebär att lagbestämmelser kringgås, om det inte i lag föreskrivs andra rättsverkningar. Ett avtal är även ogiltigt om det är uppenbart oförenligt med god sed.”

8 Enligt 209 § punkt 1 civillagen gäller att ”allmänna avtalsvillkor och villkor i konsumentavtal som inte har varit föremål för individuell förhandling är oskäliga om parternas rättigheter och skyldigheter enligt avtalet, i strid mot kraven om god tro och lojalitet, ensidigt och utan giltigt skäl har fastställs till nackdel för den avtalspart som inte har utarbetat villkoren”.

9 Enligt 209/A § punkt 1 civillagen får den part som missgynnats göra gällande att det föreligger ett oskäligt avtalsvillkor. Enligt 209/A § punkt 2 i samma lag är sådana villkor ogiltiga.

10 Enligt 227 § punkt 2 civillagen föreskrivs att ”ett avtal är ogiltigt när dess föremål är en omöjlig prestation”.

11 Med tillämpning av 239/A § punkt 1 civillagen har parterna rätt att väcka talan om fastställelse av att ett avtal är ogiltigt eller att något av avtalsvillkoren är det (delvis ogiltigt avtal) och att yrka att de rättsliga verkningarna av nämnda ogiltighet inte ska fastställas.

12 Enligt 213 § punkt 1 lagen nr CXII från år 1996 om finans- och kreditinstitut (hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény, nedan kallad lagen om kredit- och finansinstitut), i dess lydelse vid ingåendet av det avtal som är i fråga i det nationella målet, är ett konsumentkreditavtal och ett avtal om fastighetskredit ogiltigt om det inte innehåller sådana uppgifter som anges i den bestämmelsen, däribland bland annat avtalets föremål, den effektiva räntan och den sammanlagda kreditkostnaden.

Processrätt

13 Enligt 3 § punkt 2 lagen nr III från år 1952 om inrättande av civilprocesslagen (a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény) (nedan kallad civilprocesslagen) är rätten bunden av parternas yrkanden och grunder såvida inget annat föreskrivs i lag. Domstolen prövar parternas yrkanden och grunder i förhållande till deras innehåll och inte till hur de formellt betecknas.

14 I 22 § punkt 1 i samma lag föreskrivs att en lokal domstol, det vill säga en járásbíróság (lokal domstol) eller en kerületi bíróság (distriktsdomstol), utgör en allmän domstol. De är behöriga att avgöra samtliga mål som inte förbehållits törvényszék (regional domstol).

15 Enligt 23 § punkt 1 k civilprocesslagen är törvényszék behörig att avgöra mål om ogiltigförklaring av oskäliga avtalsvillkor med stöd av bland annat 209/A § civillagen.

16 I yttrande nr 2/2010/VI.28 avgivet av tvistemålsavdelningen vid Kúria (högsta domstolen i Ungern), angående vissa processrättsliga frågor inom ramen för mål om ogiltigförklaring, anges att ogiltigförklaring ska ske ex officio endast om ogiltigheten är uppenbar och entydigt kan konstateras på grundval av tillgänglig bevisning.

17 I yttrande nr 2/2011/VII.12 avgivet av tvistemålsavdelningen vid Kúria avseende vissa frågor om giltigheten av konsumentavtal preciseras att en lokal domstol är skyldig att bedöma huruvida ett avtalsvillkor är oskäligt inom ramen för prövningen i sak. Det kan ske antingen på yrkande från svaranden eller ex officio.

18 Enligt 24 § punkt 1 civilprocesslagen fastställs tvisteföremålets värde i förhållande till fordrans värde eller till värdet på andra rättigheter som åberopas till stöd för talan.

19 Vad beträffar beräkningen av avgifter för ansökningar vid domstol, föreskrivs i 39 § punkt 1 lagen nr XCIII från år 1990 om avgifter (1990. évi XCIII. tv. az illetékekről) (nedan kallad lagen om avgifter) att om inget annat föreskrivs i förevarande lag ska beräkningsunderlaget för avgiften utgöras av tvisteföremålets värde vid den tidpunkt då förfarandet inleddes.

20 I 39 § punkt 3 lagen om avgifter föreskrivs följande:

”I de fall där tvisteföremålets värde inte kan fastställas med tillämpning av bestämmelserna i 39 § punkt 1, ska … beräkningsunderlaget för avgiften utgöras av följande:

a) vid lokal domstol, 350 000 ungerska forint (HUF) i kontradiktoriska förfaranden …,

b) vid törvényszék:

— i första instans: 600 000 HUF i kontradiktoriska förfaranden …”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

21 Den 13 september 2007 ingick klagandena i det nationella målet, Nóra Baczó och János István Vizsnyiczai, ett avtal om fastighetskredit, med en inteckning som säkerhet, med Raiffeisen Bank Zrt, en bank bildad enligt ungersk rätt. Nämnda avtal innehöll en skiljedomsklausul, enligt vilken tvister som uppkommer till följd av avtalet, med undantag för tvister rörande penningfordringar, ska avgöras av en skiljedomstol.

22 Den 26 februari 2013 väckte klagandena i det nationella målet talan om ogiltigförklaring av det aktuella avtalet vid Pesti Központi Kerületi Bíróság (distriktsdomstol i Pest).

23 Till stöd för sin talan gjorde klagandena i det nationella målet, med hänvisning till 239/A §, 200 § punkt 2 och 227 § punkt 2 civillagen, gällande att det var uppenbart att det avtal om fastighetskredit som de hade ingått är rättsstridigt, att det strider mot goda seder och att dess föremål består i en omöjlig prestation. De har även anfört att avtalet uppfyller kriterierna för ogiltighet enligt 213 § punkt 1 lagen nr CXII från år 1996 om finans- och kreditinstitut.

24 Efter en anmodan från Pesti Központi Kerületi Bíróság om att de skulle inkomma med kompletterande uppgifter, yrkade klagandena i det nationella målet dessutom att den skiljedomsklausul som återfanns i avtalet skulle förklaras ogiltig, i enlighet med direktiv 93/13, 209 § punkt 2 civillagen och yttrande nr 2/2011/VII.12 från Kúria.

25 Med beaktande av sistnämnda yrkande och efter att ha bedömt att avtalet om fastighetskredit utgjorde ett ”standardavtal”, överlämnade Pesti Központi Kerületi Bíróság, genom beslut av den 6 maj 2013, målet till Fővárosi Törvényszék (domstol i andra instans i Budapest), med stöd av 23 § punkt 1 k civilprocesslagen. Enligt den bestämmelsen omfattas mål om ogiltigförklaring av oskäliga avtalsvillkor av de regionala domstolarnas behörighet.

26 Klagandena i det nationella målet överklagade nämnda beslut och yrkade att beslutet skulle ändras samt att den lokala domstolen skulle förklaras behörig. Det framgår av beslutet om hänskjutande att klagandena i det nationella målet till stöd för sitt överklagande gjorde gällande att de inte hade yrkat om fastställelse av att ett villkor i det aktuella avtalet om fastighetskredit var oskäligt och inte heller hade yrkat att målet skulle överlämnas till den regionala domstolen.

27 Den hänskjutande domstolen har preciserat att enligt 23 § punkt 1 k civilprocesslagen har en konsument endast rätt att väcka talan om fastställelse av att ett villkor som återfinns i ett standardavtal, såsom det som är i fråga i det nationella målet, är oskäligt vid en regional domstol. En

sådan konsument har enligt samma bestämmelse emellertid, om han eller hon är svarande i ett förfarande som inletts av näringsidkaren vid en lokal domstol, rätt att framställa en invändning om att nämnda villkor är oskäligt.

28 Om konsumenten väcker talan om att standardavtalet ska förklaras ogiltigt på andra grunder, kan den lokala domstolen vara behörig, beroende på tvisteföremålets värde. Enligt den hänskjutande domstolen skulle det då vara rimligt att den lokala domstolen även prövade frågan om oskäliga villkor i samma avtal ska förklaras ogiltiga.

29 Slutligen anser den hänskjutande domstolen att det är till nackdel för konsumenten att den är hänvisad till den regionala domstolen, bland annat eftersom 23 § punkt 1 k civilprocesslagen innebär att konsumenten tvingas bära högre kostnader för förfarandet. Enligt den hänskjutande domstolen kan detta få följder som strider mot förverkligandet av de mål som eftersträvas genom direktiv 93/13.

30 Mot denna bakgrund beslutade Fővárosi Törvényszék att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:

”1) Är ett sådant domstolsförfarande till nackdel för konsumenten i vilket den omständigheten att käranden i ett mål om ogiltigförklaring av ett avtal (de allmänna avtalsvillkoren) vid den lokala domstolen i sin ansökan även yrkar fastställelse av att ett avtalsvillkor, som återfinns i det avtal som är föremål för tvisten, är oskäligt, innebär att en annan domstol är behörig, nämligen den regionala domstolen (törvényszék) [?] Om talan i stället väcks av den andra avtalsparten, har konsumenten nämligen rätt att vid den lokala domstolen göra gällande att ett avtalsvillkor är oskäligt, och konsumenten måste betala en högre avgift om målet överlämnas till den regionala domstolen.

2) Skulle en mer jämbördig situation uppnås om konsumenten, inom ramen för ett mål om ogiltigförklaring av ett avtal som han eller hon har anhängiggjort vid en lokal domstol, även kunde göra gällande att vissa villkor i det avtalet var oskäliga, utan att den lokala domstolen av det skälet förlorade sin behörighet[?]”

Prövning av tolkningsfrågorna

Inledande synpunkter

31 Av tolkningsfrågorna jämförda med de skäl som den hänskjutande domstolen har angett följer att den har ombett domstolen att uttala sig om huruvida nationella processrättsliga bestämmelser är förenliga med unionsrätten, bland annat direktiv 93/13.

32 Det ska erinras om att det inte ankommer på domstolen att i ett mål om förhandsavgörande uttala sig om en nationell bestämmelse eller nationell praxis är förenlig med unionsrätten. Domstolen har vid upprepade tillfällen slagit fast att den är behörig att tillhandahålla den hänskjutande domstolen alla uppgifter om unionsrättens tolkning som denna kan behöva för att pröva huruvida den nationella rätten är förenlig med unionsrätten vid avgörandet av det nationella målet (se dom Pannon Gép Centrum, C-368/09, EU:C:2010:441, punkt 28 och där angiven rättspraxis).

33 Under dessa omständigheter och i den mån som den hänskjutande domstolen söker klarhet med avseende på den eventuella nackdel som tillämpningen av 23 § punkt 1 k civilprocesslagen innebär för en konsument som gör gällande rättigheter enligt direktiv 93/13, ska tolkningsfrågorna anses avse tolkningen av detta direktiv, och särskilt artikel 7.1 i det direktivet.

Prövning i sak

34 Den hänskjutande domstolen har ställt tolkningsfrågorna, som ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artikel 7.1 i direktiv 93/13 ska tolkas på så sätt att den utgör hinder för en nationell processrättslig bestämmelse enligt vilken en lokal domstol som är behörig att pröva en konsuments talan om ogiltigförklaring av ett standardavtal inte är behörig att pröva samma konsuments yrkande om fastställelse av att avtalsvillkor i nämnda avtal är oskäliga.

35 Domstolen erinrar inledningsvis om att 23 § punkt 1 k civilprocesslagen gav upphov till begäran om förhandsavgörande i det mål som avgjordes genom domen Jőrös (C-397/11, EU:C:2013:340).

36 I nämnda mål sökte den hänskjutande domstolen bland annat klarhet i huruvida direktiv 93/13 ska tolkas på så sätt att en nationell domstol, som har att avgöra ett mål som avser giltigheten av villkor i ett konsumentavtal, har rätt att ex officio pröva frågan om de aktuella villkoren är oskäliga och eventuellt ogiltigförklara avtalet, även om behörigheten att fastställa att oskäliga avtalsvillkor är ogiltiga, enligt nationell lagstiftning, har tilldelats en annan domstol.

37 I punkt 53 i domen Jőrös (EU:C:2013:340) slog domstolen fast att direktiv 93/13 ska tolkas så, att en nationell domstol, som ex officio funnit att något av avtalsvillkoren är oskäligt, i största möjliga utsträckning ska tillämpa nationell processrätt på så sätt att alla åtgärder, som enligt nationell rätt följer av fastställandet av att villkoret är oskäligt, vidtas för att säkerställa att det oskäliga villkoret inte är bindande för konsumenten.

38 Det ska emellertid framhållas att förevarande mål skiljer sig från det mål som gav upphov till domen Jőrös (EU:C:2013:340). I förevarande fall uppkommer frågan huruvida konsumenten, i egenskap av kärande, ska ha möjlighet att själv inte endast göra gällande att ett avtal som omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 93/13 ska ogiltigförklaras utan även att avtalsvillkor i nämnda avtal är oskäliga, trots att konsumenten enligt en behörighetsregel är skyldig att framställa ett sådant yrkande vid en annan nationell domstol.

39 I artikel 7.1 i direktiv 93/13 anges att medlemsstaterna i sina rättsordningar ska se till att det i konsumenternas och konkurrenternas intresse finns lämpliga och effektiva medel för att hindra fortsatt användning av oskäliga villkor i avtal som näringsidkare sluter med konsumenter.

40 Däremot anges det i direktiv 93/13 inte uttryckligen vilken domstol som är behörig att pröva talan om ogiltigförklaring av sådana oskäliga villkor som väcks av konsumenter.

41 I avsaknad av unionsrättsliga föreskrifter på området ankommer det enligt domstolens fasta praxis på varje medlemsstat att i sin rättsordning, enligt principen om medlemsstaternas processuella autonomi, ange vilka domstolar som är behöriga och fastställa de processuella regler som gäller för talan som syftar till att säkerställa skyddet av de rättigheter för enskilda som följer av unionsrätten (dom Agrokonsulting-04, C-93/12, EU:C:2013:432, punkt 35 och där angiven rättspraxis).

42 Av domstolens fasta praxis följer även att de processuella regler som gäller för talan som syftar till att säkerställa skyddet av de rättigheter för enskilda som följer av unionsrätten varken får vara mindre förmånliga än de som avser liknande talan som grundas på nationell rätt (likvärdighetsprincipen) eller medföra att det i praktiken blir omöjligt eller orimligt svårt att utöva rättigheter som följer av Europeiska unionens rättsordning (effektivitetsprincipen) (se, för ett liknande resonemang, dom Impact, C-268/06, EU:C:2008:223, punkt 46 och där angiven rättspraxis, och dom Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León, C-413/12, EU:C:2013:800, punkt 30).

43 Vad för det första beträffar likvärdighetsprincipen ska det framhållas att Europeiska kommissionen, i sitt skriftliga yttrande och under förhandlingen, har ifrågasatt om en sådan nationell processrättslig bestämmelse som 23 § punkt § k civilprocesslagen, som ger den regionala domstolen exklusiv

behörighet att pröva konsumenters talan om ogiltigförklaring av oskäliga avtalsvillkor, verkligen är förenlig med nämnda princip. Kommissionen har jämfört den typen av talan med talan som konsumenter väcker i syfte att avtalsvillkor ska förklaras ogiltiga på andra grunder. Sistnämnda talan kan nämligen omfattas av den lokala domstolens behörighet, beroende på tvisteföremålets värde.

44 Domstolen framhåller emellertid att det uteslutande ankommer på den nationella domstolen, som har direkt kunskap om de tillämpliga processuella reglerna, att avgöra likheten mellan talan i de berörda målen vad beträffar saken, bakgrunden och de väsentliga beståndsdelarna (se dom Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08, EU:C:2009:615, punkt 50 och dom Agrokonsulting-04, C-93/12, EU:C:2013:432, punkt 39).

45 Om konsumenters talan om ogiltigförklaring av avtalsvillkor på grunder som helt eller delvis hänför sig till direktiv 93/13, å ena sidan, och konsumenters talan om ogiltigförklaring av avtalsvillkor på grunder som uteslutande hänför sig till nationell rätt, å andra sidan, liknar varandra, ska det prövas huruvida de processuella regler som gäller för talan som grundas på unionsrätten är mindre förmånliga än de som avser talan som uteslutande grundas på nationell rätt.

46 Domstolen finner härvid att regionala domstolars behörighet att pröva talan som grundas på unionsrätten inte med nödvändighet utgör en processuell regel som kan anses vara ”oförmånlig”. Att sådana domstolar, som är färre och som dömer i en högre instans än de lokala domstolarna, ges behörighet, kan främja en mera homogen och specialiserad rättstillämpning i mål som avser bestämmelser som följer av direktiv 93/13.

47 Vad beträffar påpekandet att sökanden kan tvingas bära högre kostnader för förfarandet vid de regionala domstolarna, kan den omständigheten inte i sig medföra att prövningen av ett mål som det som är i fråga vid den hänskjutande domstolen vid sådana domstolar anses innebära ett åsidosättande av likvärdighetsprincipen. Om så ansågs vara fallet skulle nämligen bedömningen av om skyddet av de rättigheter för enskilda som följer av unionsrätten är likvärdigt med skyddet av de rättigheter för enskilda som följer av den nationella rätten göras med utgångspunkt i endast kostnaderna för förfarandet. Vid ett sådant förhållande skulle man felaktigt underlåta att beakta de eventuella fördelarna med det förfarande som föreskrivs för väckande av talan som grundas på unionsrätten, såsom dem som nämnts i föregående punkt.

48 Av det anförda följer att 23 § punkt § k civilprocesslagen inte kan anses innebära att likvärdighetsprincipen åsidosätts.

49 Vad för det andra beträffar effektivitetsprincipen framgår det av domstolens fasta praxis att varje fall i vilket frågan uppkommer huruvida en nationell processuell bestämmelse medför att det blir omöjligt eller orimligt svårt att tillämpa unionsrätten måste bedömas med beaktande av bestämmelsens funktion i förfarandet som helhet – med beaktande av dess förlopp och särdrag – i de olika nationella rättsinstanserna (dom Pohotovost’, C-470/12, EU:C:2014:101, punkt 51).

50 Det följer, med avseende på talan i det nationella målet, av beslutet om hänskjutande att den omständigheten att den lokala domstolen förklarats obehörig till förmån för den regionala domstolen kan medföra högre kostnader för konsumenterna, i deras egenskap av kärande.

51 Det ska härvid erinras om att syftet med de processuella reglerna om organisationen av de nationella rättsmedlen är att tillgodose ett allmänintresse av god rättsskipning och av förutsägbarhet. Dessa regler ska därför ges företräde framför enskildas intressen, i den meningen att de inte kan utformas med ledning av den särskilda ekonomiska situation som en part befinner sig i (dom Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León, EU:C:2013:800, punkt 38).

52 För att iaktta effektivitetsprincipen får organisationen av de nationella rättsmedlen emellertid inte medföra att det blir omöjligt eller orimligt svårt att utöva de rättigheter som de enskilda har enligt unionsrätten (dom Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León, EU:C:2013:800, punkt 39).

53 I förevarande fall ska det för det första framhållas att det följer av handlingarna i målet som har inkommit till domstolen att det uteslutande är i en särskilt angiven och icke vanligt förekommande situation som den exklusiva materiella behörighet som tilldelas den regionala domstolen enligt 23 § punkt § k civilprocesslagen kan medföra att konsumenten, i egenskap av kärande, ska erlägga en högre avgift. Med förbehåll för den prövning som den hänskjutande domstolen kommer att göra i detta avseende, förefaller en sådan situation kunna uppstå endast om tvisteföremålets värde inte kan fastställas, så att den avgift som ska erläggas, med stöd av 39 § punkt 3 b lagen om avgifter, i samband med att talan väcks vid en regional domstol motsvarar ett schablonbelopp.

54 För det andra följer det av de handlingar som har inkommit till domstolen även att det krävs biträde av en advokat för att föra talan vid en regional domstol, däribland talan om fastställelse av att avtalsvillkor är oskäliga.

55 Härvid ska emellertid de nationella processrättsliga regler beaktas som införts i syfte att kompensera konsumenten för de eventuella ekonomiska svårigheter som han eller hon ställs inför, såsom reglerna om beviljande av rättshjälp. Beviljande av rättshjälp kan kompensera för den högre kostnad för förfarandet som konsumenten åsamkas med anledning av att den lokala domstolen förklaras obehörig till förmån för den regionala domstolen och som följer såväl av att konsumenten tvingas erlägga en högre avgift som av att den måste anlita en advokat (se dom Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León, EU:C:2013:800, punkt 42 och där angiven rättspraxis).

56 För det tredje har kommissionen gjort gällande att den omständigheten att det geografiska avståndet till den regionala domstolen kan vara större i förhållande till konsumentens bostad kan utgöra hinder för utövandet av konsumentens talerätt.

57 Det kan emellertid konstateras att det av de handlingar som inkommit till domstolen, med förbehåll för den prövning som ska utföras av den hänskjutande domstolen, inte framkommit att den ändamålsenliga handläggningen kräver att konsumenten, i egenskap av kärande, inställer sig vid varje skede av målets handläggning (se, för ett liknande resonemang, dom Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León, EU:C:2013:800, punkt 41).

58 För det fjärde ska det, i likhet med vad den ungerska regeringen har angett i sitt yttrande, framhållas att syftet med 23 § punkt 1 k civilprocesslagen är att mål som avser oskäliga avtalsvillkor ska avgöras av den regionala domstolen vars domare besitter större yrkeserfarenhet och att en enhetlig praxis och ett mer effektivt konsumentskydd därigenom ska säkerställas.

59 Tolkningsfrågorna ska följaktligen besvaras enligt följande. Artikel 7.1 i direktiv 93/13 ska tolkas på så sätt att den inte utgör hinder för en nationell processrättslig bestämmelse enligt vilken en lokal domstol som är behörig att pröva en konsuments talan om ogiltigförklaring av ett standardavtal inte är behörig att pröva samma konsuments yrkande om fastställelse av att avtalsvillkor i nämnda avtal är oskäliga, med undantag för det fall att det framkommer att den omständigheten att den lokala domstolen förklarats obehörig medför processrättsliga nackdelar som gör det orimligt svårt för konsumenten att utöva rättigheter som följer av unionens rättsordning. Det ankommer på den nationella domstolen att göra den nödvändiga prövningen härav.

Rättegångskostnader

60 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

Artikel 7.1 i rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal ska tolkas på så sätt att den inte utgör hinder för en nationell processrättslig bestämmelse enligt vilken en lokal domstol som är behörig att pröva en konsuments talan om ogiltigförklaring av ett standardavtal inte är behörig att pröva samma konsuments talan om fastställelse av att avtalsvillkor i nämnda avtal är oskäliga, med undantag för det fall att det framkommer att den omständigheten att den lokala domstolen förklaras obehörig medför processrättsliga nackdelar som gör det orimligt svårt för konsumenten att utöva rättigheter som följer av Europeiska unionens rättsordning. Det ankommer på den nationella domstolen att göra den nödvändiga prövningen härav.

Underskrifter